

Koncepcia aktivít, výskumu a vývoja Ústavu etnológie SAV na roky 2016 – 2020

I. Sociálna diverzifikácia Slovenska v historickej i súčasnej perspektíve (etnická, nacionálna, diskurzívna, jazyková, politická, ekonomická, konfesijná, veková, rodová atď. vrátane diverzifikácie umeleckých a estetických prejavov atď.) ako východisko pochopenia sociálnych a kultúrnych procesov v súčasnej spoločnosti Slovenska na úrovniach národný – európsky – globálny

- (a) *Sociálne a kultúrne aspekty mobility* (napr. statusová, profesná mobilita; migračné procesy)
 - príčiny a dôsledky migrácie v európskom priestore
 - možnosti sociálnej a ekonomickej integrácie migrantov
- (b) *Premeny rodiny v historickej a súčasnej perspektíve*
 - premeny nukleárnej rodiny
 - „partnerské“ formy rodinného života
 - vzťahy medzi generáciami na Slovensku v stredoeurópskom kontexte
- (c) *Sociálna kohézia, inklúzia a exklúzia* (napr. sociálne znevýhodnených skupín)
 - vymedzenie znevýhodnených skupín (ktoré a prečo)
 - sociálna (majetková) diverzita obyvateľov Slovenska (chudoba; stredná trieda; majetok; bohatstvo)
- (d) *Skupinové identity, procesy ich formovania a konštruovania*
 - vzťahy majoritných a minoritných sociálnych skupín (etnické, nacionálne, konfesijné, jazykové, rodové atď. skupiny)
 - poznatky o vzťahoch minority a majority ako východisko optimalizácie nástrojov rozvojových politík
- (e) *Rituálne aktivity a sociálna diverzifikácia*
 - sviatkov ako indikátor sociálnej diverzifikácie Slovenska
- (f) *Priemyselné inovácie, investície a spôsob života obyvateľov*
 - vplyv priemyselných parkov na spoločenstvá v nich pracujúce a žijúce v ich okolí
 - poznatky o vplyvoch priemyselných parkov na lokálne spoločenstvo ako východisko optimalizácie lokálnych politík
 - vplyv inovácií prírodných, lekárskejších, technických vied, alternatívnych spôsobov života na kvalitu života spoločnosti
- (g) *Náboženstvo v súčasnom európskom priestore*
- (h) *Globálne procesy a lokálne (sociálne a kultúrne) vzorce*
 - globalizácia a prenikanie zahraničných priemyselných spoločností na Slovensko
 - globalizačné trendy v lokálnom prostredí
- (i) *Vízie, stratégie a životné trajektórie obyvateľov Slovenska*
 - kreovanie vízií a životné praxe mladej generácie
 - životné stratégie a vízie strednej generácie
 - životné stratégie a vízie seniorov, starnutie ako fenomén

II. Identifikácia a skúmanie sociálneho a kultúrneho kapitálu spoločnosti

- (a) *Dynamika vzťahov sociálnej pamäte – identity – kultúry*
- prejavy a dôsledky ingerencie ideológie na spoločenské skupiny v retrospektívnom pohľade - obdobie socializmu
 - prejavy a dôsledky ingerencie ideológie na spoločenské skupiny v súčasnom pohľade
 - etablovanie/presadzovanie politických kultúr spomínania spoločnosti Slovenska v kontexte
 - medzigeneračná komunikácia o minulosti ako predpoklad riešenia sociálnych problémov
- (b) *Kultúrne dedičstvo ako súčasť konštruovania tradícií a sociálnej pamäte*
- ochrana, sprístupňovanie a diseminácia údajov o tradičnej ľudovej kultúre Slovenska ako o špecifickom segmente jeho kultúrneho dedičstva;
 - kultúrne dedičstvo ako základ kreatívneho a kultúrneho priemyslu, rozvoja reflektujúceho spoločenstva, regiónov a turizmu
 - svetové kultúrne dedičstvo: teoretické koncepty a praktické aplikácie na globálnej úrovni
- (c) *Potenciály sociálnych a kultúrnych kapitálov Slovenska v súčasnom európskom priestore*

III. Teória, metodológia a dejiny disciplíny

- (a) *Výskum aktuálnych metodologických prístupov sociálnych vied*
- aplikácia aktuálnych metodologických prístupov na vybrané empirické dáta
- (b) *Dejiny disciplíny*
- vývoj etnografie a folkloristiky/etnológie v 20. storočí – výskum parciálnych tém
- (c) *Vedecké archívy Ústavu etnológie SAV*
- kontinuita budovania VA UEt SAV
 - koncepcia zvyšovanie dostupnosti údajov z VA UEt SAV

IV. Sieťovanie na úrovni EÚ / Európy